

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 84/2026-26

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného CORVIN LEGAL s. r. o., Skladná 3707/1A, Košice, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B1-8C/68/2011 takto

rozhodol:

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B1-8C/68/2011 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadosťučinenie **500 eur**, ktoré mu **je** Mestský súd Bratislava IV **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Mestský súd Bratislava IV **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **949,17 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyni sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa skutkový stav veci

1. Uznesením č. k. I. ÚS 84/2026-16 z 12. februára 2026 prijal Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v celom rozsahu na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľa, doručенú mu 7. januára 2026, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)

a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Mestského súdu Bratislava IV (ďalej len „mestský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. B1-8C/68/2011 [konanie pôvodne vedené pred Okresným súdom Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 8C/68/2011 (ďalej len „napadnuté konanie“)]. Žiada tiež prikázať mestskému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prieťahov, priznať primerané finančné zadosťučinenie 5 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti, jej príloh a ostatného spisového materiálu vyplýva, že sťažovateľ podal 6. mája 2011 na okresnom súde žalobu o neplatnosť skončenia pracovného pomeru a náhradu mzdy proti žalovanej Slovenskej republike, zastúpenej Ministerstvom dopravy a výstavby Slovenskej republiky. Spolu s opisáním priebehu napadnutého konania sťažovateľ v podstatnej časti uvádza, že v napadnutom konaní bolo meritórne rozhodnuté rozsudkom okresného súdu sp. zn. 8C/68/2011 z 26. novembra 2015, ktorým súd určil, že okamžité skončenie pracovného pomeru je neplatné, žalovanú zaviazal k náhrade ušlej mzdy v sume 13 050 eur brutto s tým, že o trovách konania rozhodne do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej samostatným uznesením. Doplnčiacim rozsudkom sp. zn. 8C/68/2011 z 18. júna 2019 okresný súd rozhodol výrokom I tak, že vo zvyšnej časti žalobu sťažovateľa zamietol. Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 3Co/119/2019 zo 4. marca 2021 rozsudok okresného súdu v celom rozsahu potvrdil a sťažovateľovi priznal nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania. Vec bola v merite právoplatne skončená 30. apríla 2021 a následne okresný súd rozhodol o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania samostatným uznesením sp. zn. 8C/168/2011 z 26. novembra 2021, ktoré žalovaná napadla odvolaním. Krajský súd uznesením sp. zn. 10Co/76/2021 z 31. januára 2022 uznesenie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na nové rozhodnutie. Po vrátení veci odvolacím súdom rozhodol o nároku na náhradu trov konania mestský súd uznesením sp. zn. B1-8C/68/2011 z 18. júla 2024, ktorým priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % z prísudku. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 23. augusta 2024. Následne mestský súd vyšším súdnym úradníkom samostatným uznesením č. k. B1-8C/68/2011-332 z 20. júna 2025 rozhodol o výške priznanej náhrady trov konania, proti ktorému podala žalovaná 9. júla 2025 sťažnosť. Sťažovateľ sa k obsahu sťažnosti žalovanej vyjadril písomným podaním z 13. augusta 2025 a od daného momentu do podania ústavnej sťažnosti neeviduje v jeho veci žiadny procesný úkon, či už zo strany konajúceho súdu, alebo strán sporu.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ poukazuje na to, že v merite veci bolo napadnuté konanie skončené 30. apríla 2021, pričom mestský súd bez kvalifikovaného relevantného dôvodu nepostupuje v konaní tak, aby vec bola rozhodnutá v súlade so zásadami hospodárnosti konania. Uvádza, že rozhodovanie o trovách konania nevykazuje právnu ani faktickú zložitnosť, ide o vec, ktorú možno zaradiť medzi rutinnú rozhodovaciu prax súdov. Strany sporu svojím správaním vznik zbytočných prieťahov nezapríčinili. Mestský (predtým okresný) súd pri rozhodovaní o trovách konania nielenže nepostupoval s potrebnou razanciou, ale postupoval aj nesústredene, keď uznesenie sp. zn. 8C/168/2011 z 26. novembra 2021 bolo následne rozhodnutím krajského súdu zrušené a vec bola vrátená súdu

prvej inštancie na nové rozhodnutie. Nárok na priznanie primeraného finančného zadost'učinenia s'ťažovateľ odôvodňuje dĺžkou napadnutého konania a pretrvávajúcim pocitom právnej neistoty.

III.

Vyjadrenie mestského súdu

4. Mestský súd vo svojom vyjadrení k ústavnej s'ťažnosti sp. zn. 1SprV/12/2026 z 19. januára 2026, o ktoré ho ústavný súd požiadal v súlade s § 56 ods. 6 vetou za bodkočiarkou zákona o ústavnom súde ešte vo fáze predbežného prerokovania, pripájajúc chronologický prehľad procesných úkonov realizovaných v napadnutom konaní, bol toho názoru, že vzhľadom na okolnosti prípadu v napadnutom konaní z jeho strany k priet'ahom nedošlo. K otázke prekážok postupu súdu, priet'ahov a nečinnosti zákonná sudkyňa, ktorá má vec pridelenú od 5. júna 2024 základe dodatku č. 8 k Rozvrhu práce pre rok 2024, uviedla, že po oboznámení sa s danou vecou (v lehote 1 mesiaca od pridelenia veci) uznesením č. k. B1-8C/68/2011-325 z 18. júla 2024 rozhodla o nároku na náhradu trov konania a 12. januára 2026 uznesením č.k. B1-8C/68/2011-353 rozhodla o s'ťažnosti žalovaného proti uzneseniu sp. zn. B1-8C/68/2011-332 z 20. júna 2025, ktorým vyšší súdny úradník rozhodol o výške náhrady trov konania. Následne vydala pokyn kancelárii, aby realizovala potrebné úkony spojené s doručovaním predmetného uznesenia. Podľa jej názoru mestský súd konal plynule a bola zabezpečená efektívnosť. Procesný postup vo veci sp. zn. B1-8C/68/2011 je plynulý a v súlade s príslušnými procesnými predpismi, ako aj v súlade so zásadami hospodárnosti a rýchlosti konania.

4.1. Po prijatí ústavnej s'ťažnosti s'ťažovateľa na ďalšie konanie mestský súd písomným podaním z 25. februára 2026 zotrval na svojom pôvodnom vyjadrení.

5. Ústavný súd nevyzýval s'ťažovateľa na podanie repliky k vyjadreniu mestského súdu, keďže obsah jeho podania v podstatnej časti podal prehľad procesných úkonov realizovaných v napadnutom konaní opísaných aj samotným s'ťažovateľom a nevedol k pochybnostiam o potrebe vyhovieť ústavnej s'ťažnosti v jej esenciálnej podstate (porušenie označených práv).

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej s'ťažnosti

6. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou s'ťažnosťou a stanoviskami účastníkov konania vrátane chronologického prehľadu vykonaných úkonov dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci, a preto pristúpil k posúdeniu veci samej.

7. Podstata námietok s'ťažovateľa spočíva v konštatovaní nečinnosti mestského súdu v napadnutom konaní vo fáze rozhodovania o výške náhrady trov konania, ktorou dochádza k porušovaniu ním namietaného práva podľa ústavy a dohovoru označených v bode 1 odôvodnenia tohto nálezu.

8. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08, I. ÚS 326/2010).

9. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (to platí, aj pokiaľ ide o práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru – m. m. I. ÚS 304/2021, I. ÚS 444/2021, pozn.) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. II. ÚS 118/2019, I. ÚS 250/2020).

10. Posudzujúc otázku, či v okolnostiach konkrétneho súdneho konania došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade s doterajšou judikatúrou [m. m. III. ÚS 241/2017, I. ÚS 17/2022, rozsudky ESLP vo veci Frydlander v. Francúzsko z 27. 6. 2000, sťažnosť č. 30979/96, a vo veci Záborský a Šmáriková v. Slovensko zo 16. 12. 2003, sťažnosť č. 58172/00] zohľadňuje (1) právnu a faktickú zložitosť veci, o ktorej všeobecný súd rozhoduje, (2) správanie účastníka súdneho konania a (3) postup samotného súdu, a prihliada sa pritom aj na význam konania pre sťažovateľa.

11. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitosť veci, možno konštatovať, že rozhodovanie o trovách konania je rutinnou záležitosťou každodennej praxe súdov, preto výrazné predĺženie postupu súdu v napadnutom konaní nie je dôvodné. Pokiaľ teda ide o prvé kritérium, t. j. právnu a skutkovú zložitosť napadnutého konania, je potrebné dospieť k záveru, že konanie v uvedenej fáze (rozhodovanie o výške trov konania podľa § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku) nemožno považovať za právne ani skutkovo zložitú.

12. Právoplatné rozhodnutie o trovách konania pre sťažovateľa má nepochybne subjektívne význam, z hľadiska judikatúry ústavného súdu, resp. ESLP nejde o konanie, pri ktorom je zvýšená požiadavka na rýchlosť konania.

13. V správaní sťažovateľa ako sporovej strany ústavný súd nevzhladol okolnosť, ktorá by prispela k doterajšej dĺžke napadnutého konania.

14. K postupu vo veci konajúceho súdu ústavný súd uvádza, že meritórna fáza rozhodovania bola právoplatne skončená 30. apríla 2021, následne okresný súd rozhodol o trovách konania samostatným uznesením sp. zn. 8C/168/2011 z 26. novembra 2021. Na poklade odvolania krajský súd uznesením sp. zn. 10Co/76/2021 z 31. januára 2022 zrušil uznesenie okresného súdu a vec mu vrátil na nové rozhodnutie. Po vrátení veci odvolacím súdom rozhodol o nároku na náhradu trov konania mestský súd uznesením sp. zn. B1-8C/68/2011 z 18. júla 2024, ktorým priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % z prísudku (uznesenie nadobudlo právoplatnosť 23. augusta 2024, pozn.). Následne mestský súd samostatným uznesením rozhodol o výške priznanej náhrady trov konania č. k. B1-8C/68/2011-332 z 20. júna 2025, proti ktorému žalovaná podala 9. júla 2025 sťažnosť. O sťažnosti žalovanej bolo rozhodnuté uznesením mestského súdu č. k. B1-8C/68/2011-353 z 12. januára 2026, ktoré nadobudlo právoplatnosť 21. januára 2026, čím bola právna neistota sťažovateľa odstránená.

15. Ústavný súd konštatuje istú mieru nesústreďenosti v postupe mestského súdu v prvej fáze rozhodovania o priznaní nároku na náhradu trov konania uznesením sp. zn. 8C/168/2011 z 26. novembra 2021, ktoré bolo predmetom odvolacieho konania. Po rozhodnutí krajského súdu

zrušujúcim uznesením sp. zn. 10Co/76/2021 z 31. januára 2022 nebol mestský súd schopný opätovne rozhodnúť o náhrade trov konania po dobu dva a pol roka a ďalší rok trvalo rozhodovanie vyšším súdnym úradníkom o konkrétnej výške priznanej náhrady trov samostatným uznesením č. k. B1-8C/65/2011-322 z 20. júna 2025. Následný postup mestského súdu bol podmienený procesnou aktivitou žalovanej. V konkrétnom prípade sťažovateľa bolo však žiaduce, aby mestský súd pristúpil k promptnému rozhodnutiu o sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka. Ústavný súd akcentuje, že konajúci súd bol aj vo fáze rozhodovania o náhrade trov konania a jej výške povinný rešpektovať základný princíp hospodárnosti konania vyjadrený v čl. 17 Civilného sporového poriadku.

16. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje aj na rozsudok ESLP v prípade Čičmanec proti Slovenskej republike (rozsudok z 28. 6. 2016 k sťažnosti č. 65302/11), ktorým ESLP rozhodol okrem iného aj o tom, že dĺžka konania napadnutého sťažnosťou nespĺňala požiadavku primeranej lehoty podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (a to aj napriek skutočnosti, že toto konanie v čase podania ústavnej sťažnosti prebiehalo podobne ako v tomto prípade už len vo fáze týkajúcej sa trov konania). V bode 50 uvedeného rozsudku ESLP konštatoval, že čl. 6 ods. 1 dohovoru vyžaduje, aby všetky stupne konania týkajúce sa rozhodovania o občianskych právach a záväzkoch vrátane konania nasledujúceho po rozsudku v merite veci (čo zahŕňa aj fázu konania týkajúcu sa trov) boli rozhodnuté v primeranej lehote.

17. Vychádzajúc z týchto skutočností ústavný súd dospel k záveru, že nečinnosťou a nesústredeným postupom mestského súdu v napadnutom konaní došlo vo fáze rozhodovania o náhrade trov konania k vzniku zbytočných prietáhov, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

V.

Príkaz konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

18. V posudzovanej veci bolo nevyhnutným predpokladom na definitívne odstránenie právnej neistoty sťažovateľa právoplatné rozhodnutie o výške náhrady trov konania, k čomu krátko po podaní ústavnej sťažnosti došlo (k tomu bližšie bod 14 tohto nálezu). Pretože napadnuté konanie je ako celok právoplatné skončené vo všetkých jeho fázach, ústavný súd neformuloval mestskému súdu príkaz konať [127 ods. 2 ústavy a § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde] a v tejto časti ústavnej sťažnosti sťažovateľa nevyhovel (bod 4 výroku nálezu).

19. Vzhľadom na okolnosti posudzovanej veci ústavný súd v súlade s čl. 127 ods. 3 ústavy a § 133 ods. 3 písm. e) v spojení s § 135 zákona o ústavnom súde nepovažoval za vylúčené priznať sťažovateľovi finančné zadosťučinenie, majúc pritom na zreteli, že cieľom jeho priznania je zmiernenie ujmy pocítovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, nie získanie iného majetkového prospechu. Ústavný súd v zmysle judikatúry ESLP k problematike zbytočných prietáhov v súdnom konaní taktiež považuje fázu rozhodovania o náhrade trov konania za neoddeliteľnú súčasť konania ako celku, zároveň však pripomína, že jeho prístup k posúdeniu možných prietáhov z hľadiska priznania primeraného finančného zadosťučinenia je odlišný, ako je tomu v štádiu meritórneho rozhodovania, pričom pri

určení primeraného finančného zadost'učinenia vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných EŠLP v zmysle čl. 41 dohovoru.

21. Prihliadajúc na petit ústavnej s'ťažnosti, ktorým si s'ťažovateľ uplatnil primerané finančné zadost'učinenie 5 000 eur, ústavný súd pri jeho ustálení zohľadnil najmä konštatovanú nečinnosť i nesústredený postup mestského súdu, dĺžku napadnutého konania vo fáze rozhodovania o nároku na náhradu trov konania a ich výške a na mieru právnej neistoty s'ťažovateľa, ktorá je v tejto fáze napadnutého konania nepochybne nižšia. Ústavný súd tiež zohľadnil časový okamih doručenia ústavnej s'ťažnosti s'ťažovateľa (7. januára 2026), keď mestský súd uznesením č.k. B1-8C/68/2011-353 z 12. januára 2026 rozhodol o s'ťažnosti žalovanej proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka z 20. júna 2025. Považoval tak za spravodlivé priznať s'ťažovateľovi 500 eur (bod 2 výroku tohto nálezu) a vo zvyšnej časti ústavnej s'ťažnosti s'ťažovateľa nevyhovел (bod 4 výroku tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

22. S'ťažovateľ si uplatnil náhradu trov konania pred ústavným súdom v celkovej sume 949,17 eur spolu s daňou z pridanej hodnoty. Túto sumu s'ťažovateľ, resp. jeho právna zástupkyňa, síce nešpecifikovali, ale ústavný súd mu ich v požadovanej výške priznal (bod 3 výroku tohto nálezu), vychádzajúc z § 73 zákona o ústavnom súde, ktorý nestavia právo na náhradu trov konania do nárokovateľnej polohy, ako je to v iných druhoch regulovaných právno-aplikačných procesoch (napr. civilné sporové konanie, správne súdne konanie, exekučné konanie a ďalšie; ústavný súd tak disponuje širokým priestorom na úvahu o tom, či vôbec priznať náhradu trov konania, a ak áno, v akom rozsahu (III. ÚS 209/2020, I. ÚS 357/2021, I. ÚS 418/2022, I. ÚS 442/2023).

23. Po preskúmaní uplatnenej výšky trov v zmysle advokátskej tarify [vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“)] ústavný súd zistil, že táto suma neprekračuje príslušnú tarifnú odmenu, keď jej základná sadzba v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky za jeden úkon právnej služby v roku 2026 predstavuje 396,50 eur a náhrada režijný paušál za jeden úkon podľa § 16 ods. 3 vyhlášky je 15,86 eur. Priznaná suma náhrady trov tak nie je ani v rozpore s vyhláškou.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. marca 2026

Miroslav Duriš
predseda senátu